

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Y. M.**, zast. Mgr. Jiřím Tašlem, advokátem se sídlem Jezuitská 582/17, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 12. 2024, č. j. 41 A 25/2023-105, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

### t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví žalobcovu žalobu proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla jeho odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 29. 6. 2023, č. j. OAM-30073-15/DP-2022, kterým zamítlo žalobcovu žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem *ostatní/jiné*, tj. studijní aktivity, které nejsou studiem dle § 64 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Současně navrhl, aby Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[3] Svůj návrh odůvodnil tím, že nucené opuštění ČR by jemu a jeho rodině způsobilo nenahraditelnou újmu s ohledem na jeho současné osobní a rodinné poměry. Nucený návrat do země původu by mu znemožnil následné studium v ČR. To by vedlo k vysokým finančním nákladům a ke zmaření prostředků, které stěžovatel a jeho rodina investovali. Přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem a nezpůsobí újmu třetím osobám. Pokud by NSS odkladný účinek nepřiznal, hrozilo by stěžovateli reálné riziko, že bude nucen opustit ČR ještě před vydáním rozhodnutí ve věci samé. NSS v usnesení ze dne 30. 3. 2022, č. j. 3 Azs 412/2021-67, konstatoval, že návrh na přiznání

odkladného účinku nelze zamítnout jen proto, že k nucenému opuštění území může dojít až na základě rozhodnutí o správním vyhoštění.

[4] Žalovaná ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku navrhla jeho zamítnutí. Žalované není zřejmé, o jakém studiu stěžovatel v návrhu hovoří. Žádost stěžovatele se týkala kurzu anglického jazyka, nikoli stěžovatelova vysokoškolského studia. Na to se odvolává až následně, nicméně budoucí studium nesouvisí s předmětem dané žádosti. Sám stěžovatel na dotaz krajského soudu uvedl, že na vysoké škole již nestuduje. Pokud tedy finanční náklady na studium přišly vniveč, nebylo to zapříčiněno rozhodnutím žalované. Pokud by NSS rozhodl ve prospěch stěžovatele, znamenalo by to vrácení věci do fáze, kdy by se na stěžovatele opět vztahovala fikce pobytu dle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Není tedy pravdou, že by nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovateli znemožňovalo následné studium. Není ani zřejmé, jakou nenahraditelnou újmu má stěžovatel na mysli, když zmiňuje osobní a rodinné poměry, jelikož doposud netvrdil, že by měl na území rodinné či osobní vazby.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek. NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., přiměřeně aplikovatelného na řízení o kasační stížnosti, se odkladný účinek přizná, 1) jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Dle usnesení NSS ze dne 16. 8. 2017, č. j. 7 As 243/2017-24, bodu 8, má odkladný účinek kasační stížnosti *„charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti je prolamována právní moc soudního rozhodnutí, což je zákonem podmíněno splněním stanovených podmínek.“*

[6] Smyslem přiznání odkladného účinku není obecně oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu, ale jde o zvláštní nástroj, který má zabránit situaci, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu došlo ke zcela konkrétní, závažné, nevratné a nenahraditelné újmě. Soud přiznáním odkladného účinku ještě před rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí správního orgánu (srov. usnesení NSS ze dne 28. 6. 2018, č. j. 7 Azs 209/2018-33).

[7] Nejvyšší správní soud dospěl po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem k závěru, že v projednávaném případě jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku.

[8] Co se týče hrozící újmy na straně stěžovatele, povinnost tvrdit a prokázat její vznik má stěžovatel (viz např. usnesení NSS ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32, nebo výše citované usnesení č. j. 7 As 243/2017-24). Stěžovatel tvrdí, že mu v případě nepřiznání odkladného účinku hrozí, že bude nucen opustit ČR před vydáním rozhodnutí ve věci samé a že by tím bylo zcela znemožněno jeho další studium v ČR. Dále namítá, že mu vznikne újma ohledně jeho osobních a rodinných poměrů.

pokračování

[9] K tvrzení ohledně osobních a rodinných poměrů NSS uvádí, že stěžovatel se v návrhu na přiznání odkladného účinku omezil jen na obecná tvrzení. Z napadeného rozsudku vyplývá, že jeho rodina žije v zemi původu. Stěžovatel v návrhu nenamítá, že by na území ČR měl nějaké konkrétní rodinné či osobní vztahy, kvůli kterým by nemohl vycestovat. Skutečnost, že jemu a jeho rodině vznikne újma kvůli vysokým finančním nákladům a kvůli zmaření prostředků, které do něj investovali, neprokazuje hrozící individuální újmu. Finanční náklady totiž vzniknou každému cizinci, který již nemá nadále na území ČR povolen pobyt, a který proto musí vycestovat do země původu. Shodně ke zmaření prostředků vynaložených na život v ČR dojde u všech cizinců, kteří zde nemohou nadále pobývat, ať už z důvodu nuceného vycestování nebo neprodloužení pobytového oprávnění.

[10] V dané věci je však podstatné, že je stěžovatel občanem Běloruska. Na jeho žádost o povolení k pobytu za účelem studia podanou na zastupitelském úřadě by z důvodu jeho státního občanství patrně dopadalo nařízení vlády č. 55/2024 Sb., o nepřijatelnosti žádostí občanů třetích zemí o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podávaných na zastupitelských úřadech, přijaté podle § 1 zákona č. 175/2022 Sb., o dalších opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace a o změně dalších zákonů v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů. Stěžovateli je proto třeba dát za pravdu, že v případě vycestování do země původu by již nemusel mít možnost se do ČR vrátit. NSS se též ztotožňuje se závěry krajského soudu uvedenými v usnesení ze dne 25. 1. 2024, č. j. 41 A 25/2023-30, kterým přiznal stěžovateli žalobě odkladný účinek. Krajský soud v něm totiž správně připomněl, že stěžovatel by ani po případném zrušení rozhodnutí žalované nemusel mít možnost vrátit se do ČR. Tím by však nepřiznání odkladného účinku mělo vliv i na stěžovatelovo právo na soudní ochranu, jelikož by fakticky vyprázdnilo jeho smysl.

[11] K bezprostřednímu opuštění České republiky by mohl být stěžovatel sice donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, setrvání v ČR by však pro něj znamenalo pobývat na území nelegálně a vystavit se riziku dočasného zákazu pobytu na území ČR, který je se správním vyhoštěním pravidelně spojen (srov. usnesení NSS ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100). Ačkoliv by stěžovatel mohl svou současnou pobytovou situaci řešit podáním žádosti o udělení pobytového oprávnění za účelem strpění pobytu na území ČR dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tato skutečnost není pro posouzení stěžovatelova návrhu rozhodující. Možnost získat toto pobytové oprávnění je totiž dle ustálené judikatury v danou chvíli pouze hypotetická a s odkazem na hypotetickou možnost nelze tvrdit, že újma stěžovateli nehrozí (srov. např. usnesení NSS ze dne 24. 5. 2024, č. j. 6 Azs 95/2024-33, bod 14, nebo usnesení ze dne 15. 8. 2024, č. j. 5 Azs 214/2024-27, bod 10).

[12] V dané věci je přiznání odkladného účinku kasační stížnosti způsobilé odvrátit tvrzenou újmu spojenou s nutností vycestovat z území ČR, jelikož stěžovateli před vydáním rozhodnutí žalované svědčila fikce pobytového oprávnění ve smyslu § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a v důsledku přiznání odkladného účinku krajským soudem mu tato fikce svědčila i před vydáním napadeného rozsudku (srov. obdobně usnesení NSS ze dne 30. 3. 2022, č. j. 3 Azs 412/2021-67).

[13] NSS na základě výše uvedeného shledal, že je v daném případě splněna první podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, tedy hrozba vážné újmy na stěžovatelově straně.

[14] K hrozbě újmy jiných osob NSS uvádí, že z ničeho nevyplývá, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti mohlo v dané věci způsobit újmu jiným osobám. Z tohoto důvodu shledal, že i tato podmínka pro přiznání odkladného účinku je splněna.

[15] Co se týče podmínky, že přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s veřejným zájmem, i ta je dle NSS naplněna. Stěžovatel se na území ČR nedopustil žádného trestného činu ani jinak nenarušil důležitý veřejný zájem, který by udělení odkladného účinku mohl bránit. Z tohoto důvodu NSS shledal, že přiznání odkladného účinku by nebylo v rozporu s veřejným zájmem.

[16] Nejvyšší správní soud proto přiznal odkladný účinek kasační stížnosti (§ 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.). Učinil tak ve vztahu k napadenému rozsudku i napadenému rozhodnutí žalované, v důsledku čehož až do právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti dochází k plnému pozastavení účinků v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (k možnosti přiznat odkladný účinek i ohledně napadeného rozhodnutí viz usnesení NSS ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005-96, č. 786/2006 Sb. NSS). Tím však NSS nikterak nepředjímá budoucí rozhodnutí o věci samé.

[17] Stěžovatel byl usnesením krajského soudu ze dne 25. 1. 2024, č. j. 41 A 25/2023-29, osvobozen od soudních poplatků v plném rozsahu. Toto osvobození se dle § 36 odst. 3 s. ř. s. vztahuje i na řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel je proto osvobozen od placení soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku.

**P o u č e n í:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2025

JUDr. Pavel Molek  
předseda senátu